

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Jan KULHÁNEK

Název práce: **Jak sovětské utajování katyňského masakru vedlo k nárůstu nedůvěry Polska k Rusku mezi lety 2015 až 2019**

Oponent práce: doc. PhDr. Jiří VYKOUKAL, CSc.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Cíl práce je problematický již názvem – jak může *sovětské* utajování pravdy o Katyně (skončilo oficiálním přiznáním Gorbačova v roce 1990 a předáním příslušné dokumentace Jelcinem polské straně v roce 1992) souviset se situací let 2015-2019? Míni se tím, že současné Rusko převzalo sovětský přístup nebo že je prodloužením sovětského fenomenu (tj. vychází tu autor z tvrzení z dílny brí Kaczyńských)? Práce se pokouší dát dohromady tři prvky – dezinterpretaci polských dějin (zejména katyńských vražd) ruskou stranou, havárii polského vládního letadla u Smolenska v roce 2010 a ruskou anexi Krymu v roce 2014, nicméně není vůbec jasné (zmatený výklad na s. 10), co na čem závisí, co je hlavní téma (na další straně se neorganicky objeví otázka energetické samostatnosti). Tvrzení, že Katyně se věnuje relativně málo autorů je absurdní, protože patří k frekventovaným tématům polské historiografie i veřejné debaty včetně emotivních komemoračních praktik. Z úvodních pasáží se dá vydedukovat, že určitý polský přístup k dění kolem Ruska/vyvolanému Ruskem povede na ruské straně ke snaze zpochybňovat či popírat určité věci, které byly již předtím považovány za vyřešené, nicméně základní teze zní zřejmě tak, že historická problematika (jakkoliv komplikovaná) nemá na polsko-ruské vztahy takový vliv jako aktuální problémy.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce se opírá o převážně internetové zdroje, nicméně zcela chybí jejich kritické vyhodnocení. Problematika polské rusofobie je samozřejmě mnohem starší, masivnější a složitější záležitostí, než aby se dala vysvětlit jen událostmi začínajícími rokem 1939. Práce obsahuje řadu nepřesností a věcně nesprávných tvrzení. Smolenská havárie vládního speciálu neznamenala smrt „několika vysoce postavených členů polské politické sféry“ - zahynulo 96 lidí. Exilová vláda (s. 18-19), která „verzi přednesla, již de facto neexistovala“ – existovala až do léta 1945, kdy teprve byla nahrazena druhou prozatímní vládou uznanou celou Velkou trojkou. Gomułka nebyl (s. 19) prezidentem Polské socialistické republiky, funkce prezidenta vyhasla s B. Bierutem, oficiální název Polska (PLR) byl Polská lidová republika apod. „Výroky ruského prezidenta byly společně odsouzeny všemi stranami polské Dumy a Senátu“ – nemohly být, protože Duma je ruský, ne polský parlament. Konstrukce práce je dosti volná až chaotická, autorovi se nepodařilo přesvědčivým způsobem, zhusta následkem používaného jazyka (viz bod 3), základní tezi prokazovat jinak než spíše intuitivním využíváním výsledků průzkumů veřejného mínění, aniž by však refletoval, jak se s průzkumy pracuje a jestli jádro práce spočívá právě v těchto průzkumech nebo jinde. Volně až nerefléctovaně se v textu používá pojem teorie - teorie rusofobie a „výklad zahraniční problematikou“ jsou však dosti zmatečné pojmy, rusofobii těžko označit za teorii a druhý pojem má zřejmě označovat nějakou koncepci či teorii, která však nikde není vyložena.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazyková úroveň práce je dost katastrofální, počínaje základní gramatikou (plný efekt Tuskovi zahraniční politiky) přes nepochopení podstaty a role interpunkce až po výrazy typu „dvojčata Kaczyńská“ nebo „mis reprezentace historie“ nebo obraty „dostal se do balancu“, špatně skloňovaná jména autorů („Podle autora Raymonda Tara“ – jmenuje se Raymond Taras) až po „perly“ typu „Sovětský zpravodaj Pravda obvinil exilovou vládu z kolaborace“ apod.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Text je nehotovým polotovarem, který by potřeboval důkladnou revizi po stránce koncepční, pojmové, věcné i jazykové, standard bakalářské práce nenaplnuje.

5. OTÁZKY A DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

a) co se rozumí „teorií rusofobie“ a „výkladem zahraniční politikou“, resp. jaká teorie mezinárodních vztahů či zahraniční politiky tu vstupuje do hry?

b) je možné, že polská „rusofobie“ (ať už si pod tím pojmem představíme cokoliv) může ovlivňovat komplex polsko-ruských vztahů, aniž by se vztahovala k nějakým konkrétním věcem či událostem typu Katyn, tj. že negativní vztah k Rusku může být natolik zakořeněný, že tyto konkrétní propriety vůbec nepotřebuje a cokoliv, co přijde z Ruska, považuje za problematické?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Práci nedoporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení F.

Datum: 2. 9. 2020

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.